

REFLEXIÓ SOBRE LES TRADICIONS RELIGIOSES MINORITÀRIES

La terminologia per parlar de les religions ha estat i continua essent un paratge insegur i molt inestable. Pel que fa a les mal anomenades “grans” tradicions religioses no hi ha massa problema: són l’hinduisme, el budisme, el judaisme, el cristianisme i l’islam. Per extensió alguns autors hi incorporen les religions de Xina: el confucianisme i el taoisme; i les del subcontinent indi: sikhisme i jainisme. També s’acostuma a afegir a la llista als zoroastrians (els parsis a l’Índia). Cada cop més en foros de diàleg interreligiós s’integra als seculars en aquest farcell.

Les expressions “tradicions religioses minoritàries” o “grups religiosos minoritaris” posen diferents problemes. En primer lloc, hi ha l’ús de la paraula “tradició”, que vol dir transmissió i iniciació religiosa, és certament universalitzable però sovint es reserva a aquells grups que socialment han rebut un reconeixement per la seva trajectòria històrica o a religions indígenes i sembla excessiva per definir iniciatives religioses recents, a les quals sembla escaure més aviat l’expressió “nous moviments religiosos”. En segon lloc, l’ús de la paraula “grup” suposa limitar-se a un concepte analític de caire minimalista, la qual cosa vol dir, a la pràctica, que no diu gairebé res. Finalment hi ha l’ús de l’adjectiu “minoritari”. Aquest adjectiu, que és merament contextual perquè depèn de les coordenades històriques i geogràfiques del fet religiós concret, és massa ample perquè, a Catalunya i pel que fa al tema religiós, inclou tots els col·lectius

menys el cristià catòlic. És evident que, en una associació com la nostra i en l'àmbit del diàleg interreligiós en general, les minories religioses que pertanyen a “grans” tradicions religioses no són menyspreades i són ben reconegudes malgrat que les xifres reals són de vegades irrisòries. No es pot dir el mateix sobre les minories religioses que són iniciatives religioses relativament recents (des dels anys 50 fins ara) –nous moviments religiosos- o expressions espirituals no gaire o gens estructurades o organitzacions formant part de xarxes religioses internacionals ben estructurades amb una forta component identitària.

Aquestes darreres són identificades sovint amb el terme “sectes”, que al nostre país té una forta connotació de menyspreu i, per tant, de discriminació religiosa. La paraula secta és polisèmica i, en aquest cas, sovint equívoca. Hi ha un cert consens en o bé desactivar les connotacions negatives del terme reduint-lo simplement a un sinònim de grup religiós petit o bé identificar-la en grup religiós nociu o destructiu, que vol dir que s'ha demostrat que ha delinquit o que anul·la total i absolutament la llibertat de consciència de l'individu (l'anul·lació parcial és gairebé generalitzada a la nostra societat). La clau està en saber quants d'aquests grups són nocius i en demostrar-ho sense caure en prejudicis més o menys ben fonamentats. Si el que es tracta es de la imatge pública com a “secta nociva” que pateixen algunes organitzacions religioses, la qüestió és discernir si aquesta imatge és o no vertadera i l'única manera de fer-ho és la contrastació o verificació dels fets. Per això l'associació té des del principi l'assessorament i la col·laboració de la Divisió de Grups Totalitaris dels Mossos d'Esquadra. Aquesta sembla la millor manera d'actuar de manera no discriminatòria i de respectar el pluralisme religiós en la seva diversitat. A més a més l'associació

des del seu inici ha practicat una clara discriminació positiva envers les “grans” tradicions religioses minoritàries i envers organitzacions formant part de xarxes internacionals amb una identitat religiosa particular que seria injust no fer extensible a altres organitzacions religioses del mateix caire.